

ЛЬВІВ - МІСТО, ВІДКРИТЕ ДЛЯ СВІТУ

ЛЕМКІВСЬКА ПИСАНКА

ФЕСТИВАЛЬ-2009 У ЛЬВОВІ

Справіку жили лемки на своїх етнічних землях, народжували й виховували дітей, вирощували хліб, будували хижі й церкви, витворювали унікальну культуру... Та, на жаль, трагічні події, які відбулися під час Другої світової війни, зігнали їх з матіріної землі - частину лемків примусово було переселено у Західну Україну, решту ж розвіяно по цілому світу... Подиву гідне, як вони досі зберігають свою причетність і любов до батьківського краю - скрізь, де лемки компактно проживають, організовані культурно-просвітницькі товариства, самодіяльні і професійні хори, ансамблі тощо. Під час відзначення релігійних свят, вони залюбки одягають барвисті національні строї, дотримуються прадавніх звичаїв і обрядів. Саме тому не випадковим є проведення фестивалю «Лемківська писанка», який має на меті зберегти одну із найдавніших українських традицій - перед Великоднем розписувати писанки. Тож, під час фестивалю лемківська писанка стала тим оберегом, який не дозволить зникнути такому неповторному національно-культурному явищу як ЛЕМКІВЩИНА!

Вітаю усіх українських лемків з Великоднем та бажаю їм щастя, злагоди та процвітання.

Андрій Садовий

Львівський міський голова

Володимир Ропецький
голова Світової федерації
українських лемківських об'єднань

← Автори писанок: *діти:*

Христина Арат
Ірина Бабинчук
Ганна Бежук
Іванна Блощичак
Маркіян Блощичак
Вікторія Бондарчук
Віра Будківська
Роман Бучків
Андрій Волоско
Ганна Генда
Тарас Дорош
Маргарита Зайцила
Олена Кавун
Ольга Кленік
Орися Ковтуняк
Ярина Короткевич
Андрій Костюк
Ганна Лосин
Ольга Манчак
Святослав Мусієвський
Софія Причина
Наталія П'янтківська
Ірина Рудник
Ірина Сиворог
Наталія Слива
Христина Сорочан
Христина Станько
Ярина Стеців
Назарій Шарадовський
Анастасія Шмигель

Тетяна Влененко,
Люба Ктіторова
м. Київ
Голубки

Українська обрядовість має багато атрибутів, які передаються від покоління до покоління. Серед них писанка - символ весняного відродження життя, перемоги добра над злом. Українська писанка у межах етнографічних груп має свої особливості: у способі розпису, візерунках, колористиці. Писанка - це оберіг, магічний атрибут для усіх українців. У наші дні писанка - символ воскресіння Ісуса Христа. Водночас вона сприймається і як художній твір.

Першою спробою популяризації лемківської писанки була організована в 2003 р. Тернопільським обласним художнім музеєм і Всеукраїнським товариством «Лемківщина» Перша всеукраїнська велиcodня виставка-конкурс писанок. Вона засвідчила велике зацікавлення лемківською писанкою серед писанкарів усієї України. Задум провести етномистецький фестиваль у Львові виник у 2007 р. Голова Всесвітнього товариства «Лемківщина» Олександр Венгринович неодноразово наполягав на цьому. Здійснити його вдалося у 2009 р. Спільно з Всеукраїнським товариством «Лемківщина» і Фундацією дослідження Лемківщини на базі Дитячої школи народних мистецтв у Львові відбувся Перший всеукраїнський фестиваль «Лемківська писанка». Співпраця зі школою є не випадковою, оскільки цей дитячий мистецький заклад має позитивний досвід у проведенні подібних заходів, а саме з 2000 р. разом з Львівською національною академією мистецтв є співорганізатором щорічного фестивалю «Малеча творить писанку». Завдяки ентузіазму директора школи Галини Вихованської, а також викладача цієї ж школи Марії Янко фестиваль відбувся на високому науково-творчому рівні. До участі у ньому були запрошені відомі українські митці, писанкарі, мистецтвознавці, обдаровані діти.

Особливості орнаментики лемківської писанки стали предметом обговорення не лише дослідників народної творчості, але і самих писанкарів під час проведення «круглого» столу на фестивалі. Учасники заходу яскраво продемонстрували свої знання і вміння розписувати писанки. На короткий час Львів наче перетворився в центр писанкарства. Ентузіазм, велике творче натхнення переливалися у гарні візерунки на писанках. Підсумком фестивалю стала виставка писанок у Музеї етнографії і народних промислів у Львові, на якій були показані традиційні і авторські писанки. Учасники фестивалю запропонували глядачеві свої твори, в яких традиція і новаторство тісно переплелися. Цікаво збудована експозиція була доповнена художніми фотографіями Марії Янко.

Даний фестиваль - це ще одна спроба зустрітися в мистецькому просторі з лемківською писанкою, відчути її неповторну красу, естетичну магію і художню цінність. Надіємося, що вдалий старт фестивалю є запорукою щорічного його проведення. Тож, до зустрічі на наступному фестивалі!

Петро Гандяк
голова Фундації дослідження Лемківщини

Юлія Соїка
м. Львів
Великдень

Христина Турік

м. Львів

Емблема Дитячої школи народних мистецтв

ФЕСТИВЛЬ «ЛЕМКІВСЬКА ПИСАНКА» В ДИТЯЧІЙ ШКОЛІ НАРОДНИХ МИСТЕЦТВ

Дитяча школа народних мистецтв була заснована у 1991 р. на хвилі відновлення Незалежної Української держави. Навчання в ній базується на глибокому вивченні народного мистецтва, його переосмисленні і трансформації у сучасному глобалізованому світі. Головною метою художньо-естетичного виховання учнів є формування у світогляді дитини самоідентифікації як громадянині України, засвоєння естетичних набутків світової художньої культури. Реалізації зазначених завдань сприяють навчальні програми, розроблені провідними викладачами школи, а також низка мистецько-культурних заходів: виставок, конкурсів, фестивалів, пленерів, творча співпраця з Львівською національною академією мистецтв, громадськими організаціями, партнерами з-за кордону тощо.

Одним із найбіль шабливих є започаткований 2000-го року щорічний регіональний фестиваль «Малеча творить писанку», організований спільно з Львівською національною академією мистецтв. Набутий досвід допоміг школі у 2009 р. разом з Всеукраїнським товариством «Лемківщина», Фундацією дослідження Лемківщини, при сприянні Управління культури Львівської міської ради на високому організаційному рівні провести ще один фестиваль, а саме: «Лемківська писанка». У його роботі взяли участь художники, писанкарі, мистецтвознавці, студенти, школярі з усієї України.

Програма фестивалю була дуже насиченою - це і майстер-класи з роспису писанок, виставка репродукцій творів лемківського маляра Никифора Дровняка, фотовиставка Марії Янко, натхненням до створення якої послужила творчість Б-І.Антонича під гаслом: «Мій голос неспокійний мой трагічній Батьківщині». Також фахова розмова на тему: «Лемківська писанка, її символіка, роль і місце в сучасному мистецтві» відбулася за «круглим» столом, участь у якому взяли дослідники української етнографії - Олександр Венгринович, Петро Гандяк, Ігор Дуда, Зеновія Шульга, Марія Горбаль, Тереза Кицак, Зеновія Krakowec'ka, Олена Падовська ін. Завершальним акордом заходу стала виставка у Львівському музеї етнографії та художніх промислів, на якій учасники фестивалю порадували глядачів чудовими лемківськими писанками. Гармонійно доповнювали програму неповторні лемківські мелодії у виконанні заслуженого артиста України сопілкаря-віртуоза Мирона Блощичака, співака Богдана Ляльки, а також гайки у виконанні зразкового фольклорного гурту «Барвінок» Львівського центру творчості дітей та юнацтва Галичини під керівництвом Галини Капраль.

Мистецька акція «Лемківська писанка» покликана пропагувати традиційну лемківську писанку та створення творчих робіт на основі авторського естетичного бачення.

Галина Вихованська
м. Львів
Писанки

Галина Вихованська
директор Дитячої школи народних мистецтв у Львові,
автор і керівник проекту «Лемківська писанка»

НАШІ ЛЕМКІВСЬКІ ПИСАНКИ

Писанка входила у традиційну весняну обрядовість і була важливим засобом як родинно-побутової, так і сільськогосподарської магії. Свячені писанки клали у фундамент в усіх чотирьох кутах будинку, як обереги від злих сил, щоб щезла біда. Їх клали до першої купелі дитини, куми дарували писанки мамі похресника на хрестини, якщо ті хрестини припадали на Великдень. До того ж, дарували по десять стільки штук, скільки було уже старших дітей у батьків. Наприклад, якщо у матері є вже четверо дітей, а народилась п'ята дитина, то на хрестини на Великдень несуть сорок писанок.

Писанки дарували кумам, сусідам, похресникам, дівчата хлопцям, до того ж, найкращу писанку дівчина давала тому, хто найближче був їй до серця. Негарну писанку соромно було дарувати хлопцеві - таку писанку давали випадковим «обливачам та відвідникам».

Як пише митрополит Іларіон (Огієнко), «червоне яєчко радості взагалі, а великомодній зосібна... На воскресення Господнє один одного цілуємо з червоним яйцем і проказуємо, один: «Христос Воскрес», другий «Воістину Творець Неба і землі і всього світу воскрес із мертвих».

У деяких лемківських селах несли писанки на гроби, «для окоштування, який є доброй, а жеби знав, же є Великдень». У селах Руська Поруба, Крайня Бистра у великомодні свята носили писанки на гроби лише тих, хто помер до року.

Фарбовані «видутки» (порожня шкарапулупа), нанизані вінком на нитку, завішували перед входом до стайні. Це мало запобігати худобі від хвороб. Такими ж різникользоровими видутками обвішували перед великомодніми святами плодові дерева, аби рясно родили, або якесь одне молоде дерево біля хати чисто для краси. Первинна символіка видуток, що вішали на деревах, стерлась. Як споконвічні українські обереги їх підвішували до образів, прилаштовували до вікон, до сволоку, декорували ними солом'яного павука, якого в багатьох регіонах України вносили у хату на Різдвяні свята.

Як розповідала писанкарка Тереза Русиник-Кицак, усели Розтайне Ясьельського повіту, писанки, якими прикрашали інтер'єр хати, «оживляли»: до писанки доробляли з паперу хвіст, голову і крила. Такі птахи-писанки створювали в хаті справжню феєрію весни. У великомодному кошику святили писанок якомога більше — до 50 штук. Найкращі з них найперше дарували священикові, який благословив і кропив ці великомодні дари.

Писанки були оберегами і від пожежі. Їх перекидали через хату (щоб не горіла), шкарапулуння з писанок кидали в піч на тліючі вуглинки, що мало захоронити хату від удару блискавки (шкарапулуння на вугликах тліло і з них вилітав у комін дим). Тим же «цилющим» димом зі шкарапулуп писанок обкурювали хворих людей та тварин. А тому писанки дуже цінувались як обереги від нещастя та хвороб. Коли з одного року писанки зберігались до другого, то їх знову святили, до тих пір, поки вони не розпадались від часу. Було повір'я, що дуже добре митися у тій воді, в якій напередодні Великодня варили на свята яйця. Від того лице ставало гладеньке і ніжне.

У статті О.Торонського «Русини-лемки» за 1860-й рік автор пише: «Лемки Великомодні свят первий день совсім тихо і спокійно обходять, даже без всяких гостин, в родинном тільки кругу...» Інший же дослідник лемківського краю, П.Маркович, подає, що з сивої давнини Великомодні свята не обходились без пісень-хороводів та різноманітних ігор, в тому числі ігор з писанками. Отже, це свідчить, що різні терени Лемківщини мали свої окремішні традиції як щодо писанкарства, так і щодо проведення свят, ігор, гаївок, гагілок тощо. Ігри з писанками відбувалися на луках, городах, під церквою, на цвінтарях. Це такі ігри, як «Гоя дюндя», «Лишечка», «Мости», «Сирці», «Велички», «Качки гонити», «Золата брама», «На цвінтарі», «На когута», «Клюпавой яйце», «Карбу люлю», «Вимінювання танцю з писанкою» тощо. Однак зараз ці ігри цілковито забути. Залишились тільки загадки про них та відгомін у деяких селах у грах дітей, зрідка молоді.

Отже, мальоване яйце — найвизначніший символ Великомодні, символ, тяглість якого сягає найдавніших часів. Через те, що писанки несли певні символічні, магічні знаки, шкарапулуп від них в уяві людей також набувала магічної сили і традиційно зберігалася до нової весни, а з її приходом була зразком для відтворення орнаментів при виготовленні нових взірців. Ось чому ці традиційні регіональні особливості орнаменту збереглися із глибокої давнини до наших днів. I

лише пізніше, коли через багато століть поступово губився зміст певних символічних зображенень, вони сприймалися мотивами декоративного розпису, майже позбавлені будь-якого магічного значення.

За свідченням дослідника народного мистецтва лемків у Польщі Романа Рейнфуса, писанкарство — це єдина галузь народної творчості, що пов'язана з обрядами. Писанки на Великдень розписують у лемківських сім'ях «однаково у тих, які живуть у бескидських селах, як і тих, які знаходяться на Помор'ї чи у шльонській Суботниці». Причому восковий розпис зберігає властиву для лемківського регіону характерну орнаментацію та композиційні побудови.

Дівчата малювали писанки у великодню суботу. Було таке повір'я, що коли дівчина розпише гарно писанку, то буде доброю господинею. Це було своєрідним стимулом до розвитку писанкарства, бо кожна дівчина намагалася підшукати оригінальні мотиви, символи, знаки. У кінці XIX ст. їх писали майже у кожній хаті. Це робили дівчата та жінки, дуже рідко парубки і чоловіки. Для писанок використовували курячі, рідше гусячі і качині яйца.

На території Південної Лемківщини (схід Словаччини) зафіксовано випадки вкладання до кошика на Великдень сиріх і варених писанок (живих і мертвих), що підтверджує їх магічне призначення. Однак чисто з практичного боку, коли сирі писанки билися, їх повністю витіснили варені, при тому магічне призначення стерлося. На базі нової християнської релігії стидалося і значення воскових знаків на писанці, розпадалась система знаків-символів. Магічний асиметричний розпис замінювався симетричним, і писанка в своїй еволюції йшла до декоративності, чистої естетики.

Марія Горбаль

редактор Інституту народознавства НАН України

Лілея Квасниця

методист Дитячої школи народних мистецтв у Львові, куратор проекту “Лемківська писанка”

Лілея Квасниця
м. Львів
Писанки

Віра Проць

м.Львів

Серія великовідніх писанок

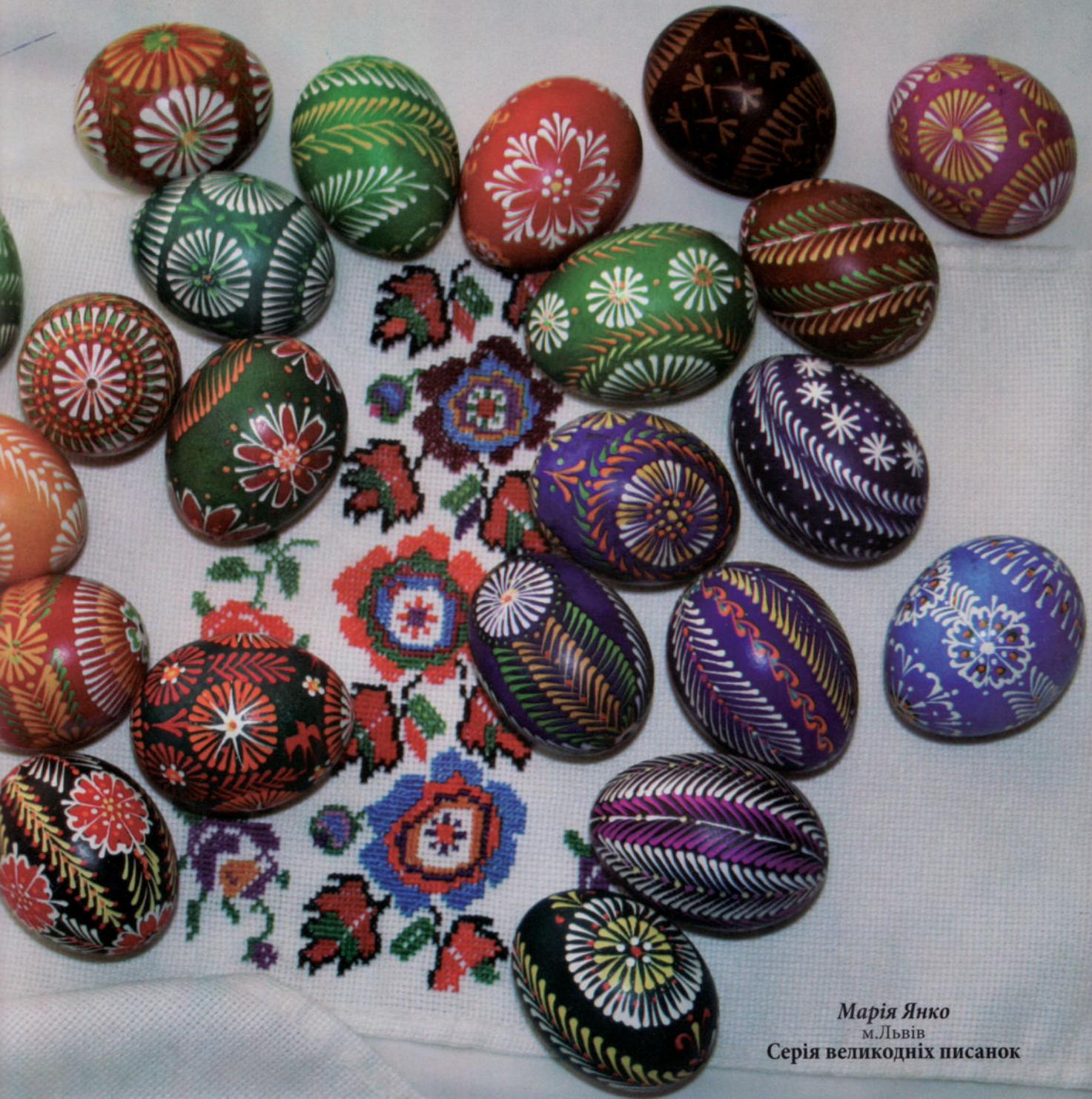
Писанкарка
Віра Проць
м. Львів

Марія Янко

викладач Дитячої школи народних мистецтв у Львові,
автор і крівник проекту «Лемківська писанка»

Марія Янко
м.Львів
Серія великовідніх писанок

Катерина Галянт
с. Солонка, Львівська обл.
Серія писанок

Писанкарка
Катерина Галяніт
с. Солонка, Львівська обл.

Марія Проць
м. Львів
Серія писанок

Фрагмент лейбика
з с. Крампна що на Лемківщині
20-30-і рр. ХХ ст.
Збірка Марії Янко, м. Львів

Софія Канас
м. Львів
Писанки

Софія Канас
викладач Дитячої школи
народних мистецтв у Львові

Марія Янко
м. Львів
Фотоетюд

Зеновія Шульга
м. Львів
Писанки

Фрагмент лейбика
з с. Крампна що на Лемківщині
20-30-і рр. ХХ ст.
Збірка Марії Янко, м. Львів

Ольга Пенцко
м. Львів
Серія писанок

Ольга Федоро
м. Львів
Писанки

Соломія Сенчик
м. Львів
Серія писанок

Соломія Сенчик
викладач Дитячої школи народних мистецтв у Львові

Зоряна Микитишин на фестивалі «Малеча творить писанку», 2006 р.

Віра Корнюшко
м. Львів
Писанки

Юлія Бурко
м. Червоноград, Львівська обл.
Писанки

Олександр Опарій
м. Ромни, Сумська обл.
Писанки

Мар'яна Сідляр (писанки),
Марія Янко (ляльки)
м. Львів
Композиція “Великден”

Марія Пекар зі своїми учнями на фестивалі «Малеча творить писанку», 2007 р.

Андріана Дацко
м. Львів
Писанки

Марія Пекар
м. Львів
Поминальні писанки

Марія Кривінська, Олена Іваночко
с.Солонка, Пустомитівський р-н, Львівська обл.
Серія писанок

Писанкарка Олена Іваночко
с. Солонка, Львівська обл.

Анжеліка Кононюк
м. Тернопіль
Писанки

Писанкарка **Марія Проць**
студентка Косівського державного інституту
прикладного і декоративного мистецтва
Львівської національної академії мистецтв

Марія Янко
м.Львів
“Серцеві” писанки

Марія Кузьм'як
с.Воютичі, Самбірський р-н, Львівська обл.
Серія писанок

Любов Романів
м.Київ
Писанки

Тарас Осадчий

м. Київ

Фотоетюд

На світлині **Марія Янко** зі своїми ученицями **Мар'яною Сідляр і Анною Михалевич**

Мар'яна Сідляр
м. Львів
Писанки

Писанкарка
Марія Станкевич
м. Львів

Марія Станкевич
м. Львів
Серія великовідніх писанок

Лемківська церква у Львові
(копія церкви зі с. Котань
що на Лемківщині)

Зеновій Пеньонжик
с. Звенигород, Бучацький р-н, Тернопільська обл.
Серія писанок

Фрагмент хустини
з с. Радоцина що на Лемківщині
Збірки Марії Кривінської

ЛЕМКІВСЬКА ПИСАНКА У КОНТЕКСТІ ФЕСТИВАЛЮ «МАЛЕЧА ТВОРИТЬ ПИСАНКУ»

З 2000-го року в рамках Міжнародного етномистецького проекту «Екологічний ракурс» Львівська національна академія мистецтв спільно з Дитячою школою народних мистецтв з ініціативи доцента Львівської комерційної академії Марії Флейчук щорічно проводить регіональний фестиваль «Малеча творить писанку», у контексті якого яскраво виділяються лемківські писанки. Це не випадково, оскільки кураторами цього заходу є викладачі Дитячої школи народних мистецтв, лемкіні за походженням Галина Вихованська, Лілея Кvasниця, Марія Янко, Ольга Барна, Соломія Сенчик. У його проведенні неодноразово брали участь такі відомі писанкарі-переселенці з етнічних українських територій, які під час Другої світової війни відійшли до Польщі як Марія Станкевич, Віра Манько, Марія Пекар ін. Також до проекту залучені відомі українські митці-писанкарі: Ірина Вах, Марія Іванишин, Ольга Михайлук, Тетяна Влененко, Люба Ктіторова, Ганна Славінська, Марія Шаройкіна, Юлія Заєць, Леся Майданець, Олександр Опарій ін., які не лише вивчають і пропагують лемківське мистецтво писанкування, але й використовують його у своїй творчості.

2009-го року фестиваль «Малеча творить писанку» був проведений на базі середньоосвітньої школи у м.Глинняни Золочівського р-ну Львівської обл. під керівництвом Олесі Дацко і Марії Флейчук. Як і кожного року, лемківська писанка в учасників фестивалю викликала особливе зацікавлення, стала об'єктом для наслідування.

Зеновія Шульга

доцент Львівської національної академії мистецтв, автор і керівник Міжнародного етномистецького проекту «Екологічний ракурс»

Писанкарка *Стефанія Кузьмяк-Солтис*
с. Ваютичі, Самбірський р-н, Львівська обл.

На с. 36
Ольга Остапович (вгорі)
Зеновій Пеньонжик (нище)
с. Звенигород, Бучацький р-н, Тернопільська обл.
Серія писанок

Ольга Остапович
с. Звенигород, Бучацький р-н, Тернопільська обл.
Великодні писанки

Великодна таївка у м. Глиняни
Львівської обл. за участю зразкового
фольклорного гурту «Барвінок» під час
 проведення фестивалю
«Малеча творить писанку», 2009 р.
Керівник гурту Галина Капраль

ФЕСТИВАЛЬ «МАЛЕЧА ТВОРИТЬ ПИСАНКУ-2009»

Марія Шаройкіна
м. Київ
Великодні писанки

Учасники фестивалю
«Малечка творить писанку»:
Зеновія Шульга, Софія Бурак,
Ірина Вах, Марія Іванишин,
Ольга Заблоцька, Віра Манько

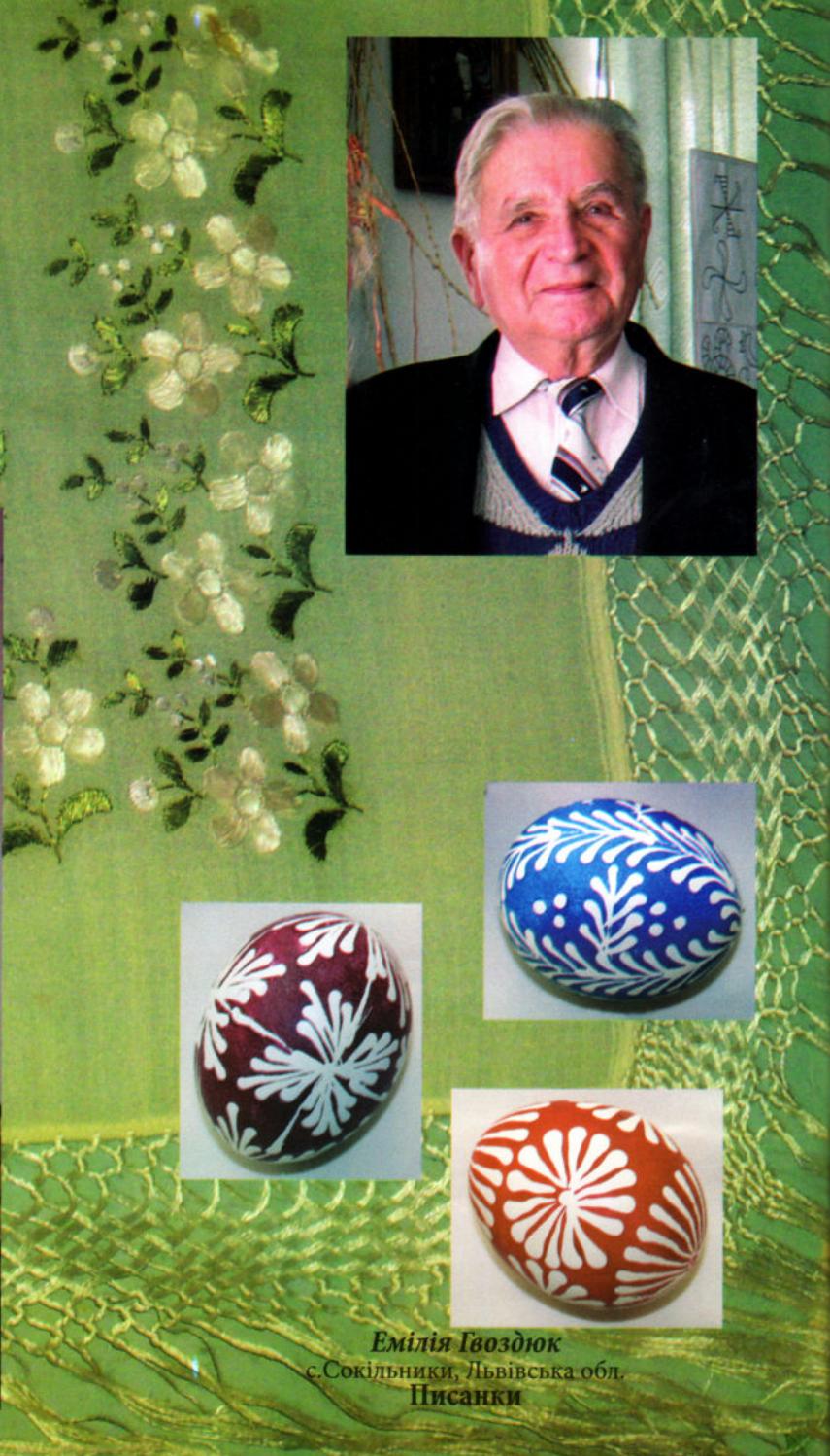

Писанкарі **Анна-Марія, Данило, Іван, Зоряна Микитишини;**
внизу: викладач Дитячої школи народних мистецтв
Ольга Барна з писанкаркою **Іриною Вівсяною**

Катерина і Анан-Марія Микитишини;
внизу: **Олеся і Андріана Дацко**

Емілія Гвоздюк
с. Сокільники, Львівська обл.
Писанки

Виступ фольклорного гурту «Джерельце» на фестивалі
«Малеча творить писанку», 2007 р., керівник: *Світлана Стефан*

Олена Сурм'як
м.Львів
Писанки

На с. 42: *Петро Когут*, заслужений працівник культури України,
засновник Всеукраїнського товариства «Лемківщина» (м. Львів) і писанкарка
Емілія Гвоздюк (с. Сокільники, Пустомитівський р-н, Львівська обл.)

Викладач Дитячої школи народних мистецтв **Галина Корнюшко**

Юлія Сойка

с.Солонка, Пустомитівський р-н, Львівська обл.
Писанки

Жіноча сорочка з с.Кам'янка що на Лемківщині
Колекція Марії Янко, м.Львів

Фрагменти вишиваного рушника

Данило і Зоряна Микитишини
м.Львів
Великодні писанки

Писанкарка Віра Корнюшко

Галина Корнюшко
м.Львів
Серія великодніх исанок

Анна-Марія та
Іван Микитишини
м. Львів
Писанки

Соломія Яськів
м.Львів
Писанки

Тереза Кищак
зі своїми писанками
м. Львів

Жіноча хустина з с. Крампна
що на Лемківщині, ХХ ст.
Колекція Марії Янко, м. Львів

ПИСАНКИ ТЕРЕЗИ КИЦАК

Яйце в культурі різних народів вважалося джерелом життя, символом сонця, початку світу і початку плоду. Писанкарське мистецтво бере початок ще з дохристиянських часів. Протягом віків жінки не лише виховували дітей, працювали на землі, але й вишивали, ткали, розписували хати й писанки, словом залишили помітний слід у народному мистецтві.

Християни прийняли символ яйця, вони бачили в ньому символ вічного життя, спасіння і воскресіння. Досі збереглася традиція дарувати один одному писанки на Великдень. І не лише як подарунок дівчат для хлопців, але й як важливий засіб сільськогосподарської магії - їх заорювали під першу скибу, вживали при першому вигоні худоби до випасу, закупували під овочеві дерева тощо.

На Лемківщині дівчата дарували писанки хлопцям, нареченим. Кожна дівчина старалася розписати їх якнайкраще. Хоч у селі писали писанки у кожній хаті, але писати писанку – справа не легка і була під силу тій жінці, яка обдарована тонким смаком і майстерністю художника. Були такі жінки, які дуже гарно їх писали - тоді дівчата приходили до них і просили написати їм. Такою майстеринею-пісанкаркою в моєму селі Ростайне, пов. Ясlo в Польщі була моя мама Русиник Ольга. До неї приходили дівчата і просили: «Нанашко, напиште мі писанку». Це я і тепер ніби чую і бачу. І тим мені пригадується мое дитинство. Від своєї мами я перейняла любов до писанок. Щорічно перед Великоднем, разом з дітьми і внуками, пишемо писанки, які можна побачити на Великдень біля лемківської церкви у Львові.

Лемківські писанки різномальорові і цікаві за розписом. Основний фон - білий. Помітний поділ яйця на три частини: верх яйця, низ і середина. Узори різноманітні - симетричні, асиметричні, впоперек і уздовж.

У лемків відомі два види мальюваних яєць: фарбованки (буяни) і писанки. Фарбованки завжди варені і розмальовані в один колір, найчастіше – червоний. Писанки – це сирі, обов'язково запліднені яйця, оздоблені різними орнаментами, пізніше орнаментом прикрашали і варені яйця. Для фарбування писанок колись використовували природні барвники: червоний – з цибулинного лушпиння, дерева сливи; зелений – з барвінку, незрілого жита і пшениці, з різних трав і листя; жовтий – з кори яблуні, вівса. Тепер природні фарби замінено штучними аніліновими. Основні орнаменти писанок: сонечко, зірочки, гілочки сосни, смереки, гусячі лапки, кривульки, крапки, колос вівса і жита.

Для лемківських писанок характерні два види технік: воскова і невоскова. Воскові писанки пишуть шпилькою, сірником, якими наносять на поверхню яйця візерунок, вмокаючи їх у розігрітий віск. Воскова техніка вимагає точності, зосередженості, оскільки дефекти на писанці неможливо виправити. Невоскова техніка полягає у вишкрябуванні орнаменту на пофарбованому яйці гострим предметом. Орнамент шкрябанок рослинно-квітковий.

У Західну Україну лемківська писанка прийшла разом з депортациєю лемків з прадавніх етнічних земель, які в роки Другої світової війни внаслідок сумнозвісної операції «Вієсла» відійшли до Польщі. Лемківська писанка стала відомою у світі на рівні з гуцульською та іншими чудовими писанками, які пишуть по всій Україні. Ми, лемки, маємо гордитися тим, що у нас є таке мистецьке явище як писанка.

Любов Романів
м.Київ
Писанки

Тереза Кищак
народний майстер
р

Володимир Максимович
дослідник лемківської культури, штат Флорида, США

На с. 48: Зеновій Пеньонжик з своїми учнями:
Іваном Пеньонжиком, Іриною Вівсяною,
Юлією Беліченко і Ольгою Остапович

Лемкиня Марія Хутко,
штат Флорида, США

**Іван Пеньонжик,
Ірина Вівсяна,
Юлія Беліченко,
Ольга Остапович**
с. Звенигород,
Бучацького р-ну,
Тернопільська обл.
Великодні писанки

Фото вгорі:
Олександр Венгринович -
голова Всеукраїнського
товариства «Лемківщина»
(м. Тернопіль), **Ігор Дуда** -
директор Тернопільського художнього
музею, головний редактор газети
«Дзвони Лемківщини» (м. Тернопіль),
Олена Сурм'як (м. Львів), **Юлія Сойка**
(м. Львів), **Олена Іваночко** (с. Солонка
біля Львова); внизу: **Марія Кузьм'як**
(с. Воютичі, Львівська обл.), **Юлія Бурко**
(м. Червоноград), **Іванна Блощичак**,
Орися Ковтуняк (м. Львів); фото справа
(зверху вниз): **Анжеліка Кононюк**
(м. Тернопіль), **Ольга Пенцко** (м. Львів),
Галина Проців (м. Бережани),
Назарій Шарадовський (м. Львів)

Попереду: Марія Хилько, Тетяна Будник, Олена Іваночко, Соломія Яськів, Наталка Палій, Юлія Сойка,
Маркіян Блощичак, Софія Скрильова;
позаду: Марія Кривінська, Тетяна Коломийчук, Марія Станкевич, Тереза Кищак

Галина Проців
м. Бережани, Тернопільська обл.
Серія писанок

Парох лемківської церкви у Львові о. *Анатолій Дуда* (перший зліва)
під час відправи на Великдень

Ольга Михайліук
м. Львів
Ведикодні писанки

Юлія Заєць
м.Київ
«Серцева» писанка

Наталка Палій
м.Львів
Писанки

Писанкарі Ольга Федоро і Олег Кіщак, м. Львів

Співачка Софія Федина

Мар'яна Ковінько
викладач Дитячої школи
народних мистецтв у Львові

Співак Богдан Лялька

Іван Круп'як з Тернополя у лейбiku
з с. Явирики що на Лемківщині

Заслужений артист України
Мирон Блощичак

Писанкарка Ярина Грицишин

Учасники Першого всеукраїнського фестивалю «Лемківська писанка»

Попереду: Марія Кривінська, Олена Сурм'як, Марія Хомик, Тереза Кищак, Емілія Гвоздюк, Мар'яна Сідляр,
Наталія Палій, Марія Хилько, Галина Капраль; позаду: Ольга Остапович, Зеновія Краковецька, Юлія
Беліченко, Зеновій Пеньонжик, Іван Пеньонжик, Любов Романів, Ірина Вівсяна, Олена Іваночко, Галина
Вихованска, Юлія Сойка, Марія Кузьм'як, Юлія Бурко, Олександр Опарій, Марія Янко

Упорядники:
Зеновія Шульга
Марія Янко
Макет і дизайн:
Зеновія Шульга

Фото:
Галина Вихованська

Ігор Заболотний

Тарас Осадчий

Зеновія Шульга

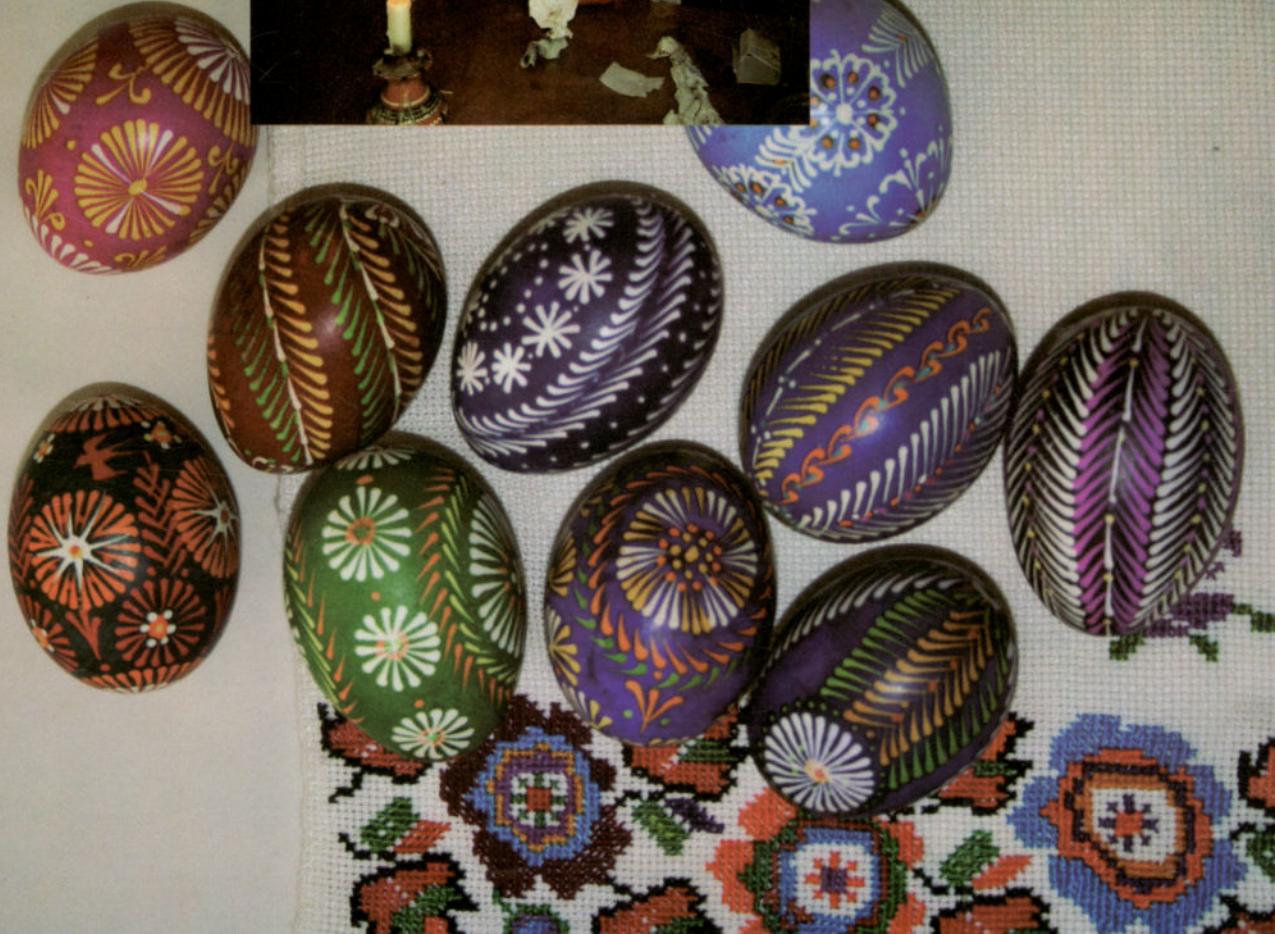
Марія Янко

На обкладинці:

писанки **Марії Янко**

на останній сторінці:

писанкарка **Соломія Яськів**

Підписано до друку 12.12.09.
Формат 64x84/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 6,51
Зам. № 171/02-11

Видавництво "СПОЛОМ"
79008 Україна,

м. Львів, вул. Krakivs'ka, 9
Тел./факс: (380-32) 297-55-47.

E-mail: spolom@mail.lviv.ua

Свідоцтво держреєстру:
серія ДК, № 2038 від 02.02.2005 р.

Друк ФОП Гуменецький М. В.
81630 Львівська обл., Миколаївський р-н,
с. Гонятичі, вул. Польова, 10
Свідоцтво держреєстру:
№ 083613 від 18.08.2008 р.